

Metsänomistajat

Sudet ja valkohäntäpeurat maaseudun riesa vai rikkaus?

Riistapolitiikan merkitys maa- ja metsätalouden
näkökulmasta

7.11.2022

Timo Leskinen, kenttäjohtaja

1

Metsästys ja riistaeläinten kannanhallinta

Metsästyslaki: Maanomistaja päättää metsästyksestä

Maanomistajista 37 % harrastaa metsästystä

Metsästysoikeus tyypillisesti vuokrattu/luovutettu metsästyseuroille tai seurueille (hirvi 91 %)
Metsästävät maanomistajat näissä jäseninä

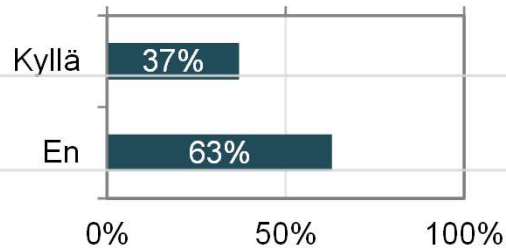
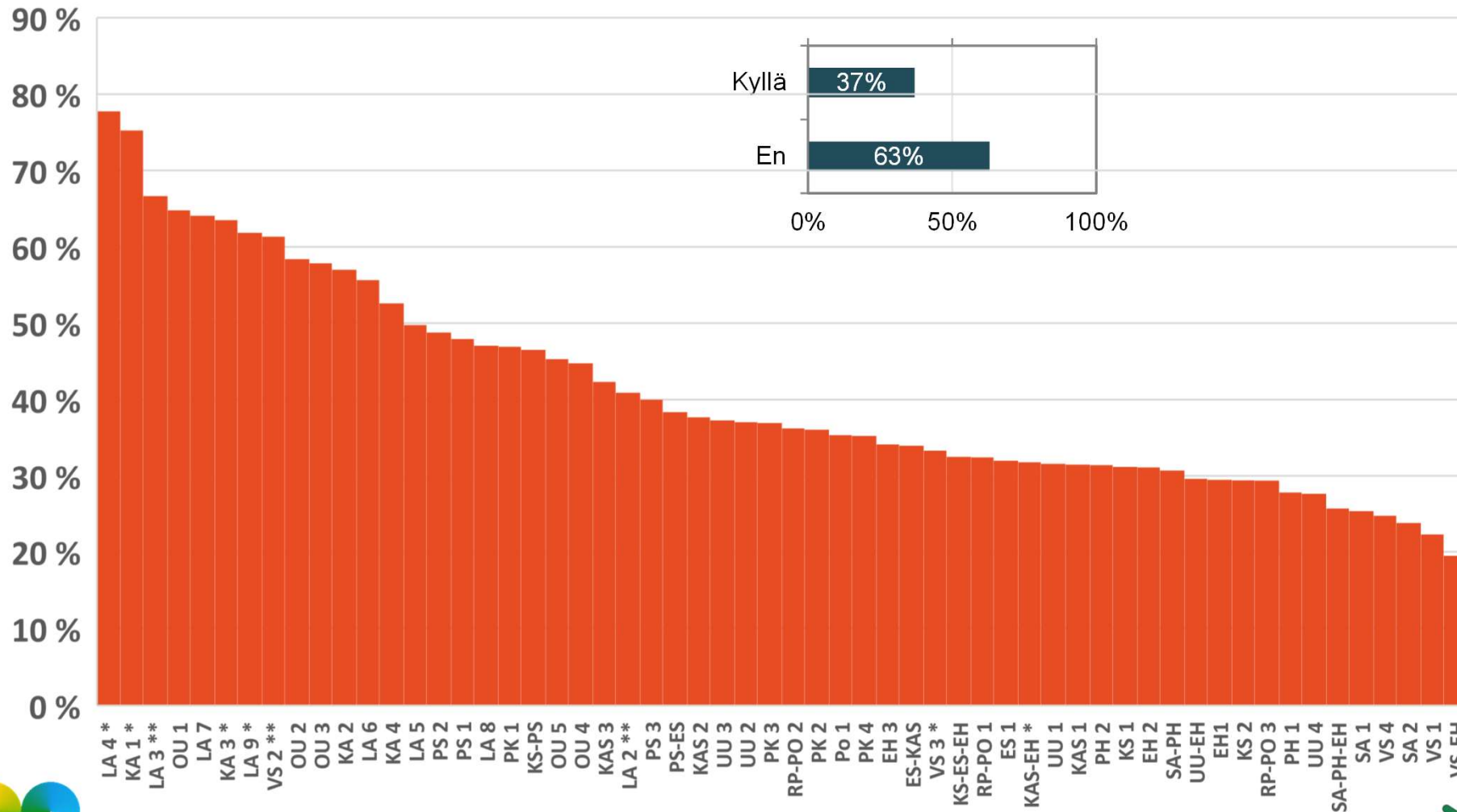
Metsästyseurat ja seurueet aivan keskeisessä roolissa kannanhallinnassa

Alueelliset riistaneuvostot päättävät hirven ja valkohäntäpeuran kantatavoitteet
hirvitalousalueille

Riistakeskus päättää hirvieläinten (pl metsäkauris) ja suurpetojen kaatoluvista

Tavoitteena elinvoimaiset riistakannat, mutta vahingot kurissa

Metsästyksen maanomistajien harrastuksena

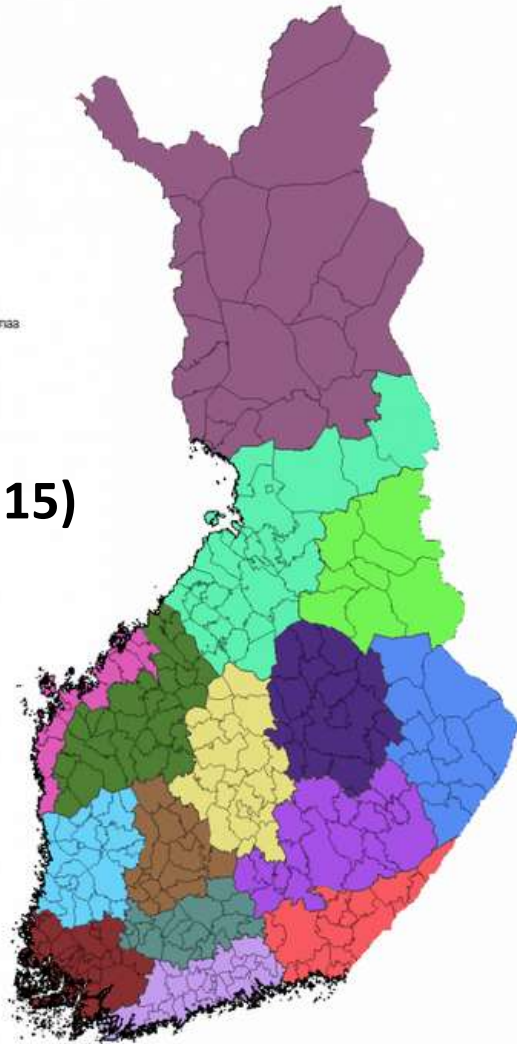

Aluetoimisto

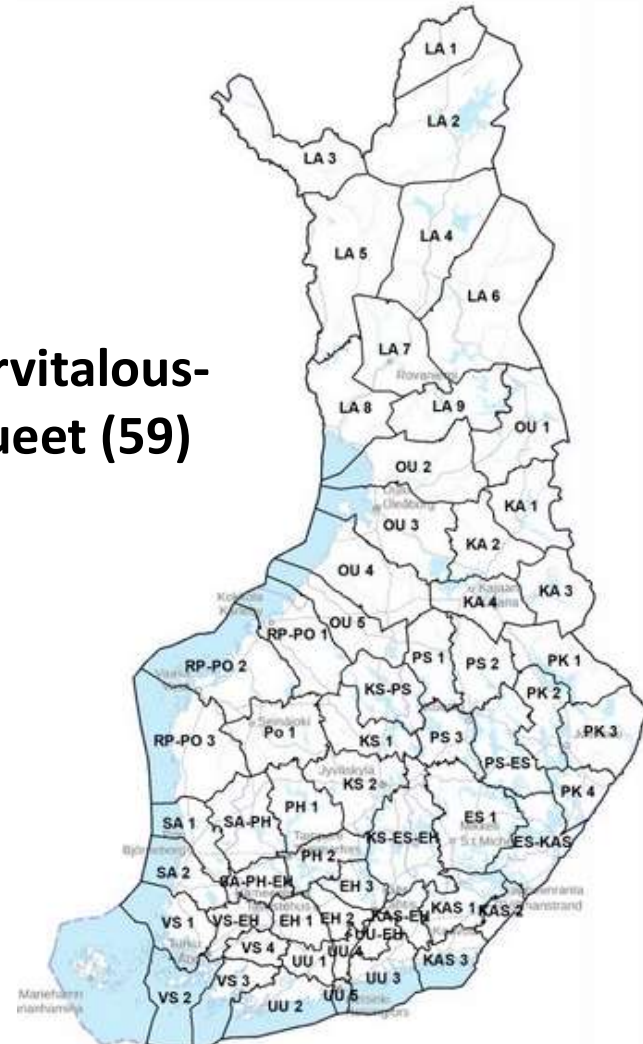
- Etelä-Häme
- Etelä-Savo
- Kaakkois-Suomi
- Kainuu
- Keski-Suomi
- Lappi
- Oulu
- Pohjanmaa
- Pohjois-Häme
- Pohjois-Karjala
- Pohjois-Savo
- Rannikko-Pohjanmaa
- Satakunta
- Uusimaa
- Varsinais-Suomi

Riistakeskusalueet (15)

Riistanhoito-yhdistykset (282)

**Hirvitalous-
alueet (59)**

Taustakartta: Maanmittauslaitoksen taustakartta 1:4 milj., HTA-rajat: Suomen riistakeskus

Suomen hirvitalousalueet. Kartta: Suomen riistakeskus.

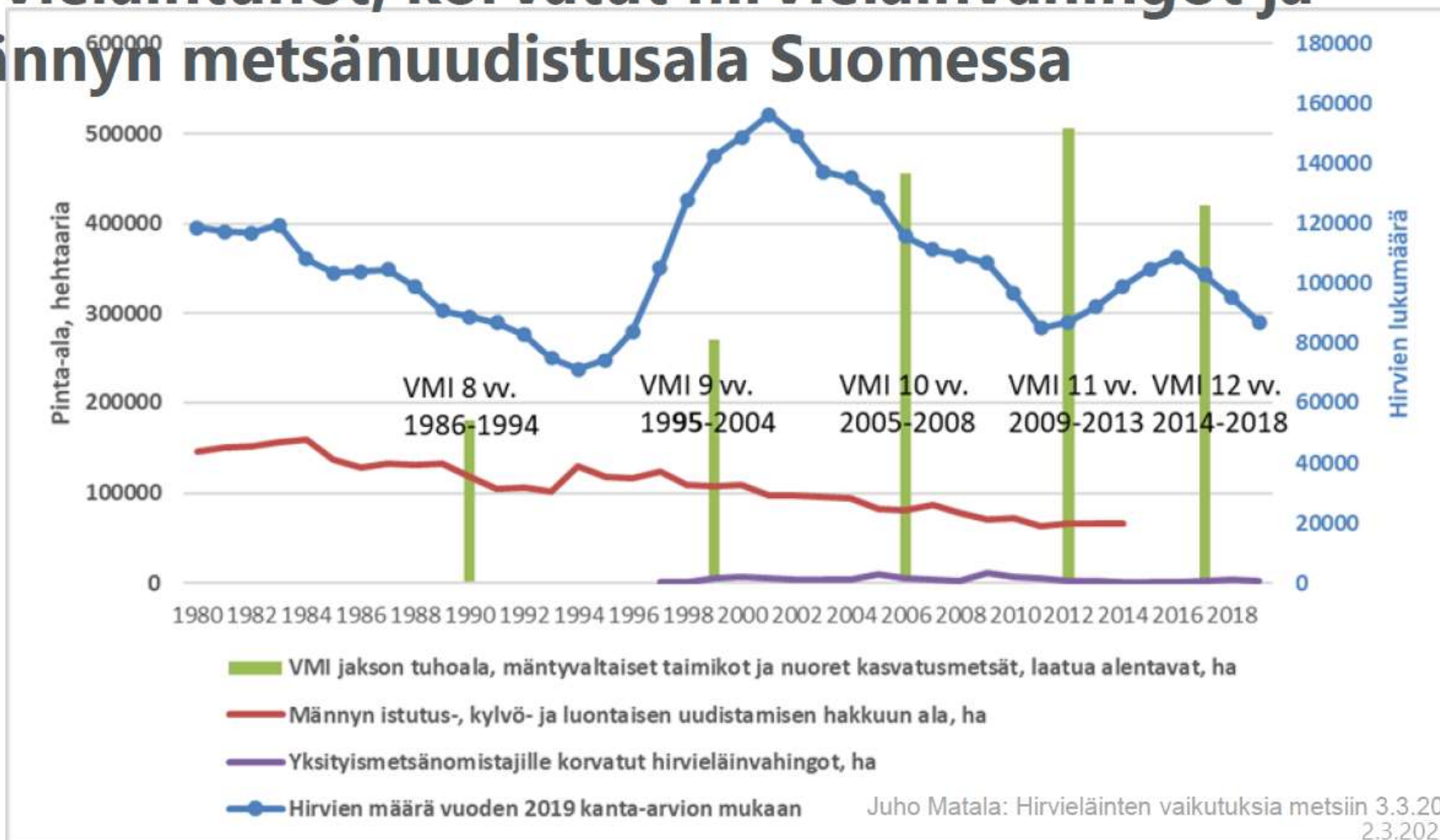
tsänomistajat

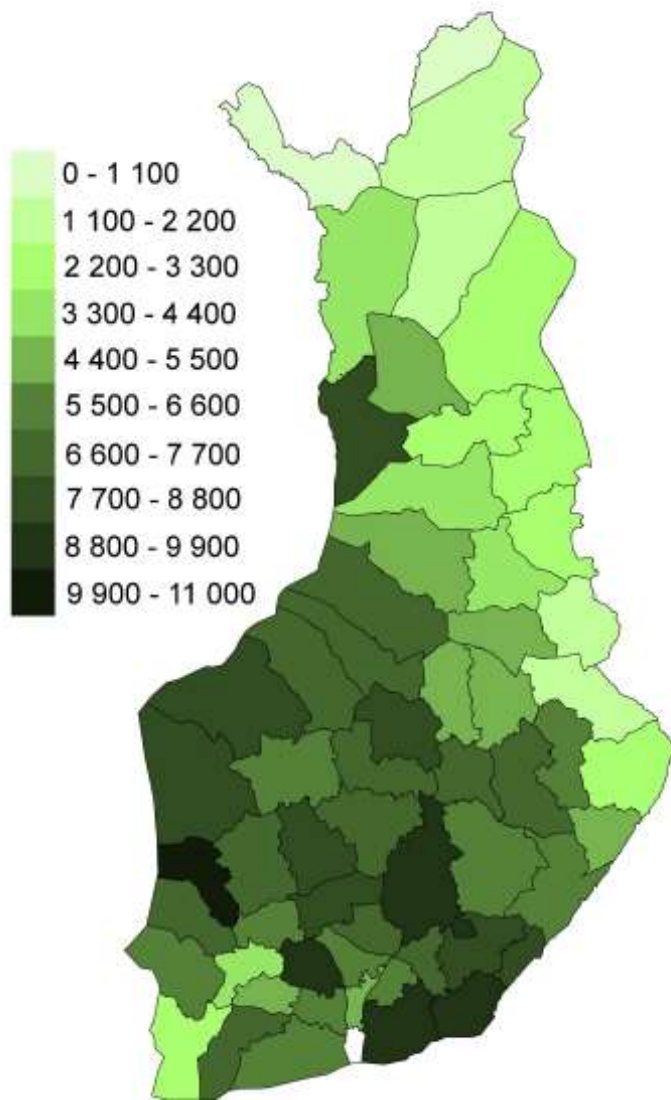

7.11.2022

Hirvikannan kehitys, VMI:n mäntyvaltaisten metsien hirvieläintuhot, korvatut hirvieläinvahingot ja männyn metsänuudistusala Suomessa

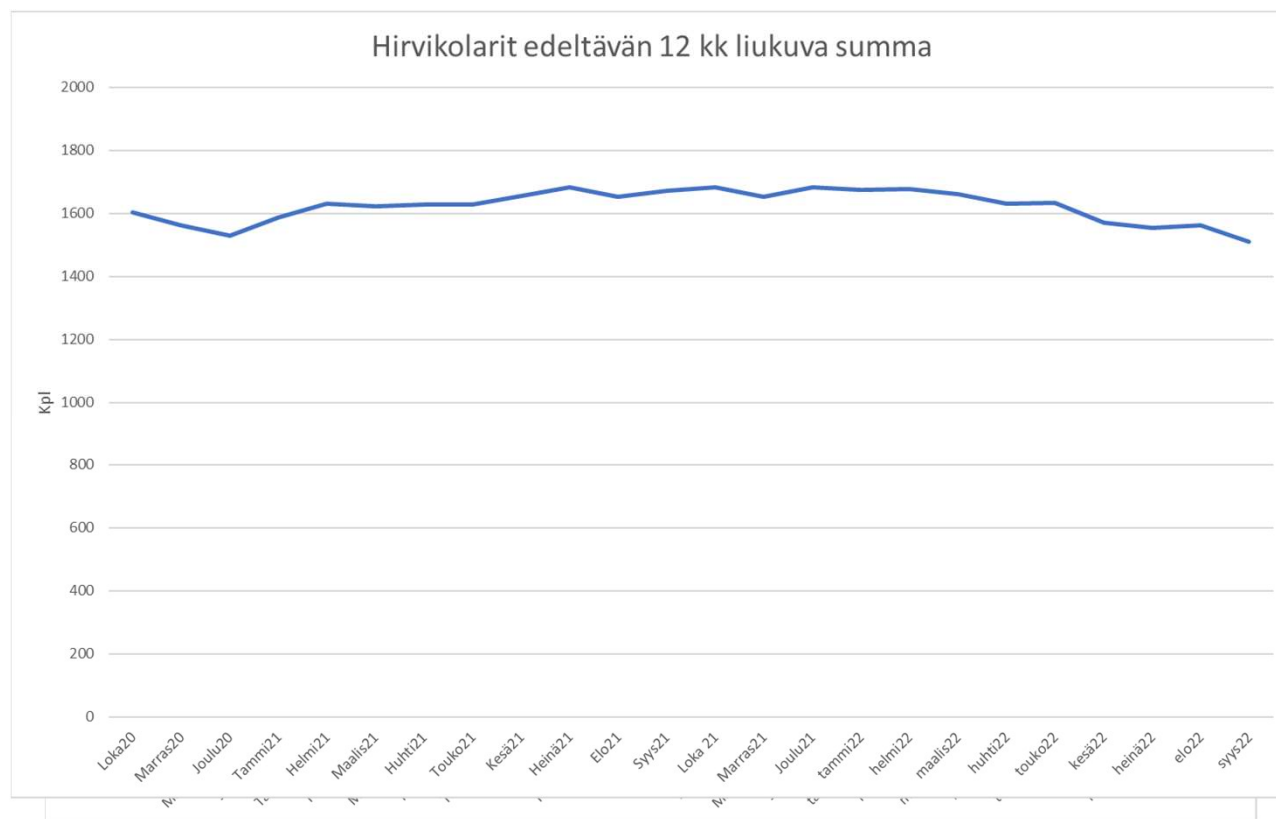

Hirvenmetsästyksen laskennallinen kokonaisarvo €/1000 ha

Lihan arvo	7 milj kg	63 milj euroa
Laskennallinen virkistysarvo		95 milj euroa
Yhteensä		158 milj euroa

Lähde: Suomen riistakeskus

hirvikolarit 12 kk liukuva summa

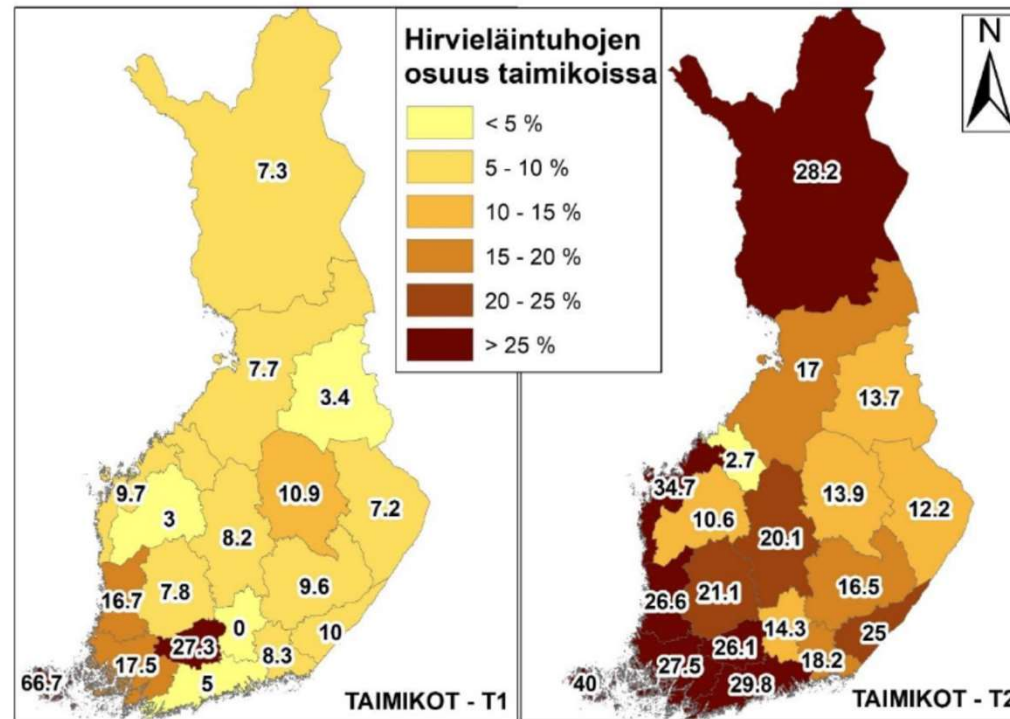

Hirvionnettomuuksien arvo yhteiskunnalle n. 50 milj euroa

VMI:n metsikön laatua alentaneet hirvieläintuhot mäntyvaltaisissa taimikoissa taimikon koon mukaan

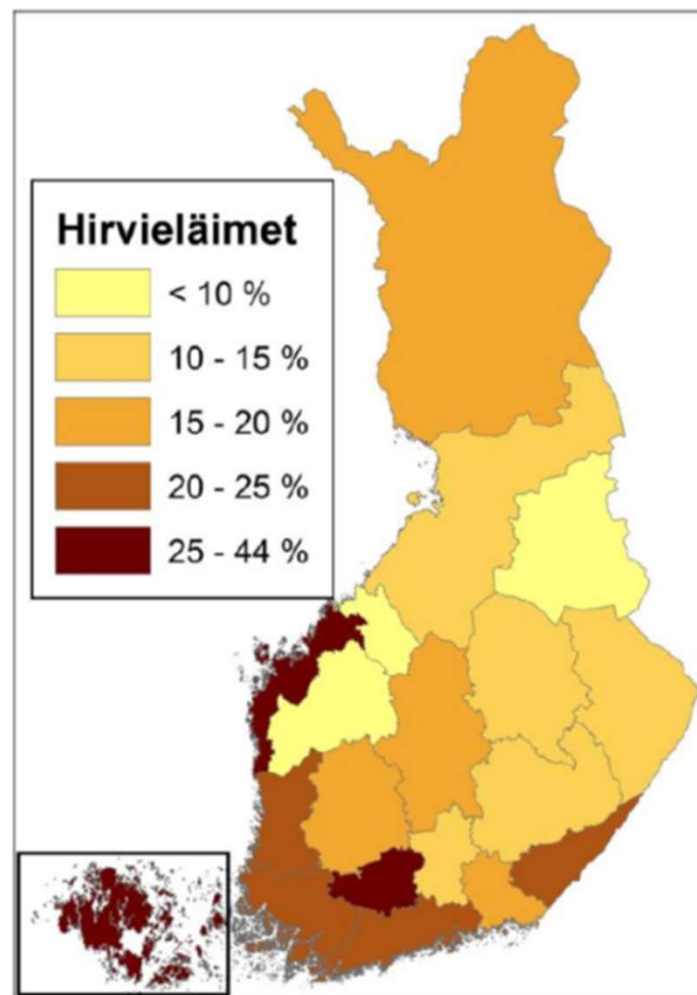
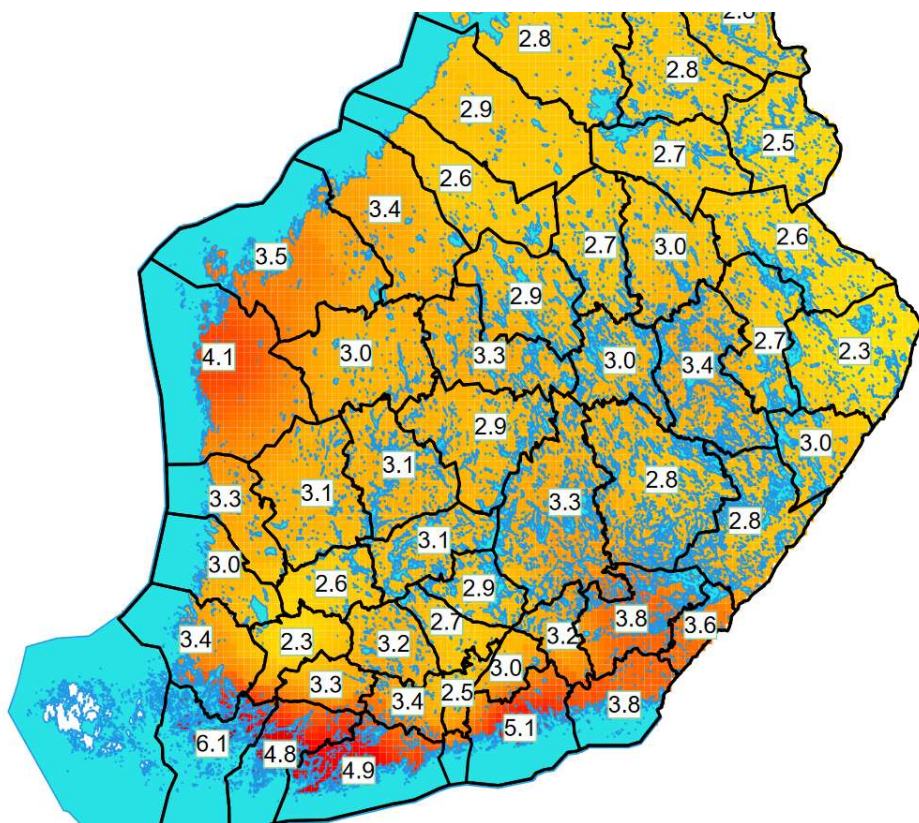
Pienet taimikot, pituus alle 1,3 metriä

Päijät-Hämeen 0-% hirvituhon osuus pienistä taimikoista johtuu mäntyvaltaisten taimikoiden hyvin vähäisestä määrästä alueella, jolloin tuhotaimikon osuuteen otetaan on epätodennäköistä.

- ⇒ Uudistusalat uudistetaan valtaosin kuuselle
- ⇒ Varautuminen ilmastonmuutokseen vaikeaa/mahdotonta

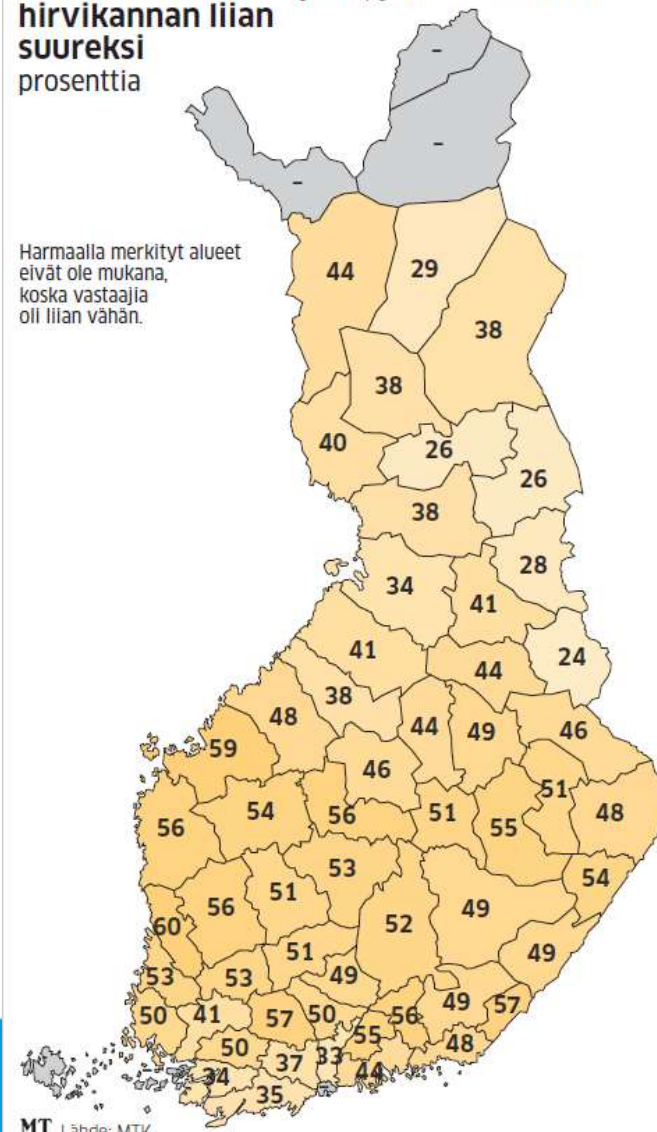
Hirvitiheydet (2021) ja hirvivahingot männyntaimikoissa

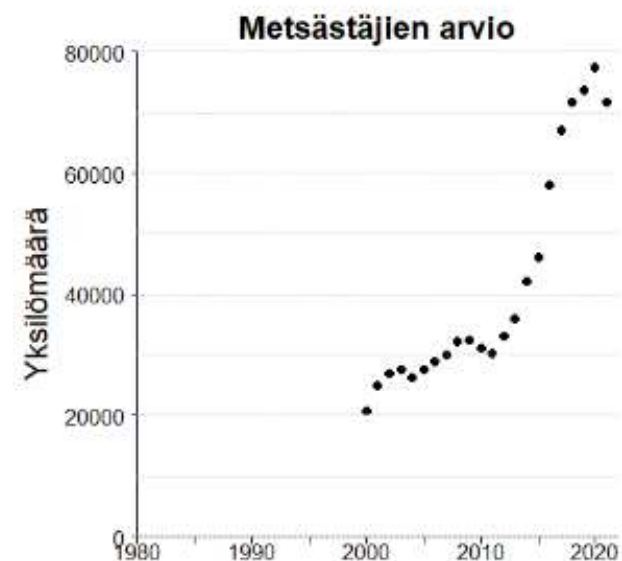
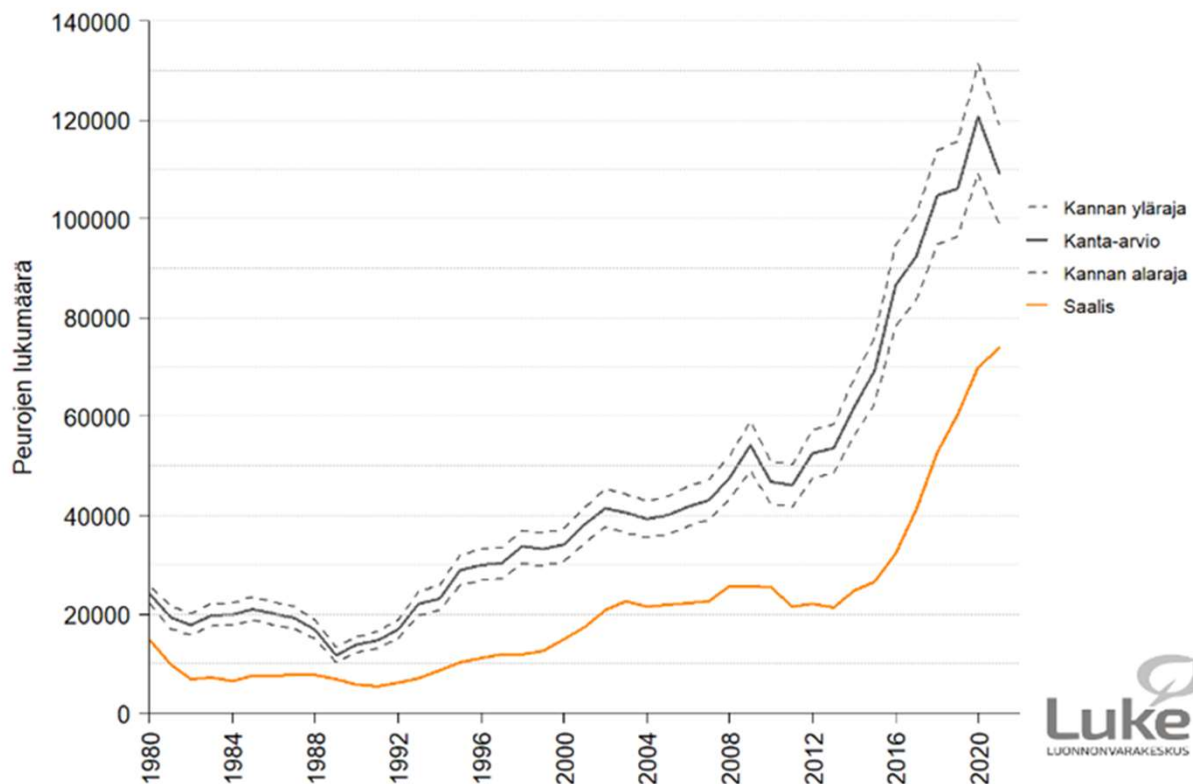
Menestystä maalle

Osuus maanomistajista, jotka arvioivat hirvikannan liian suureksi prosenttia

Harmaalla merkityt alueet
eivät ole mukana,
koska vastaajia
oli liian vähän.

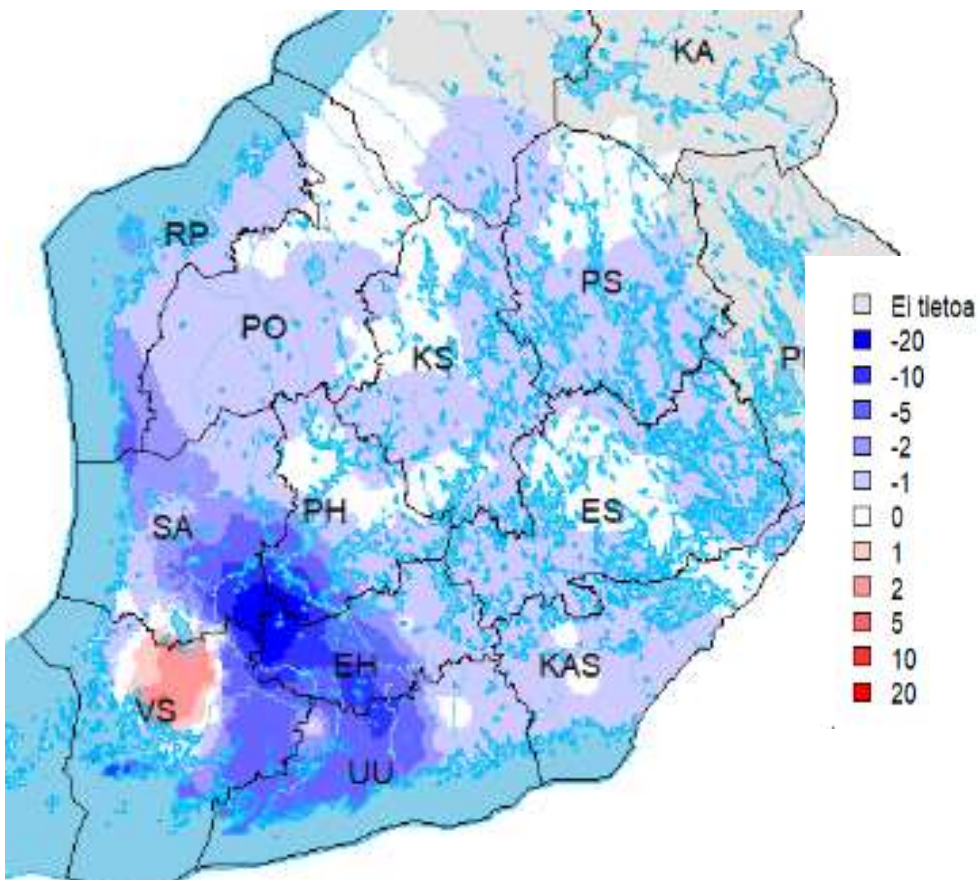
Valkohäntäpeuran kantakehitys

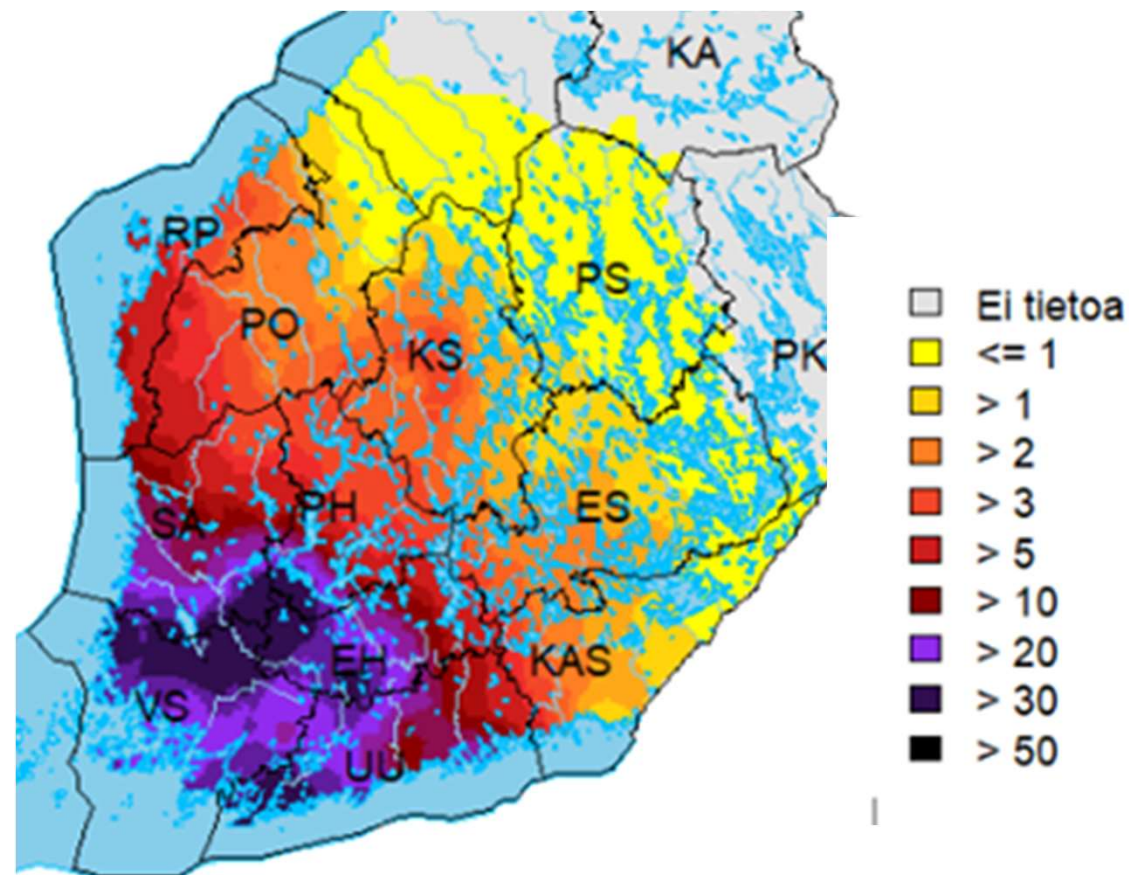
Metsästäjien arvio 70 000
Luken kanta-arvio 109 000

Luke kanta-arvio 2022 keskiarvo 109 000 (99 000 – 119 000 95% luottamusväli)
Luottamusvälin sisällä kannan kasvu, kasvun pysähtyminen tai leikkautuminen

Tiheys muutos 2021->2022 Peuraa/1000 ha)

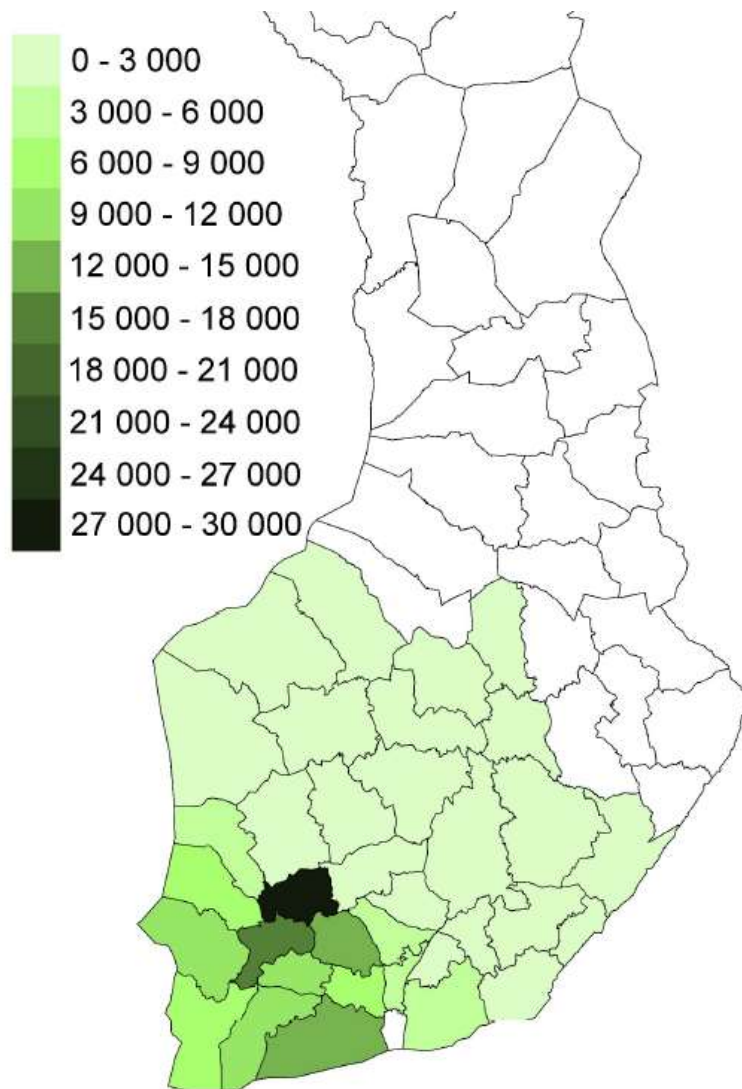

Peurakanta 2022 yksilöä/1000 ha

Kuva 6. Valkohäntäpeuran talvikantojen 2021 ja 2022 välillä tapahtunut tiheysmuutos (yksilöitä/1 000 ha). Tiheyspinta on laskettu erotuksena riistanhoitoyhdistyksille kohdennetuista peuratiheyksistä. Karttaan on merkitty riistakeskusalueiden rajat nimilyhenteineen. Kuva: Luon-

Valkohäntäpeuranmetsästyksen laskennallinen kokonaisarvo €/1000 ha

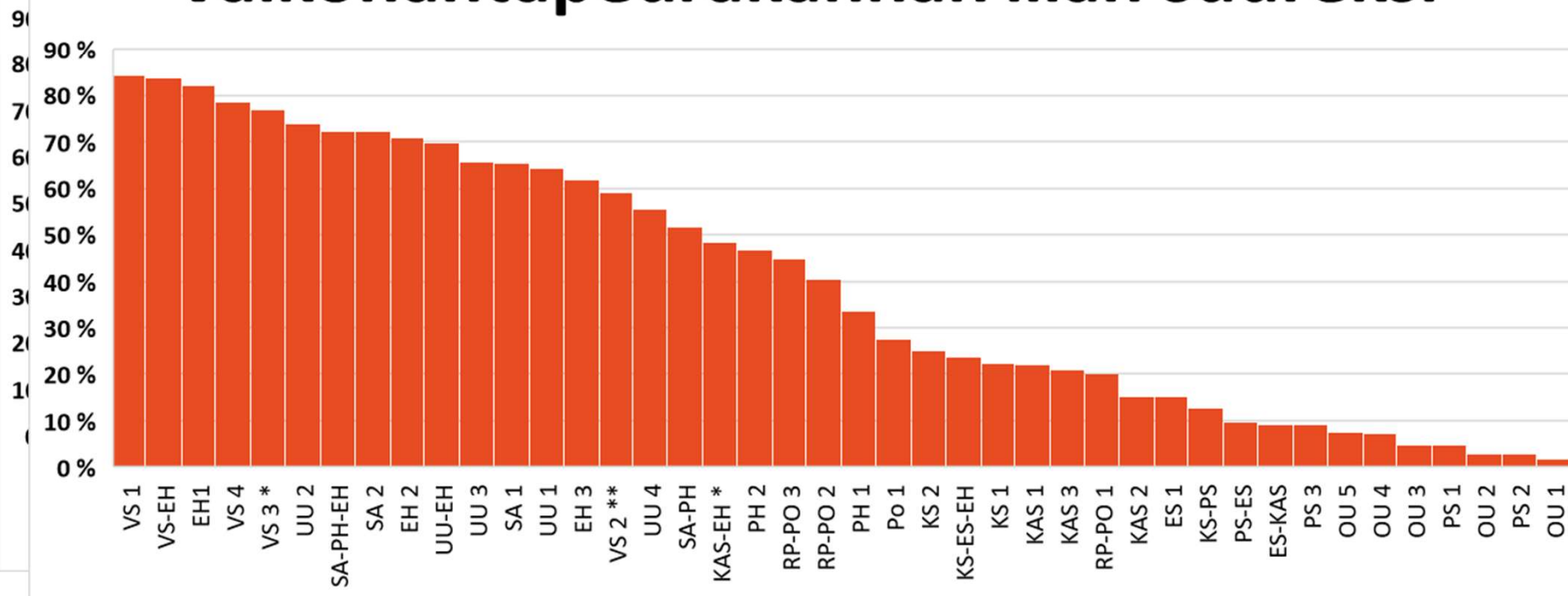

Lihan arvo 2 milj kg   15 milj euroa
Laskennallinen virkistysarvo   23 milj euroa

Yhteensä   38 milj euroa

Lähde: Suomen riistakeskus

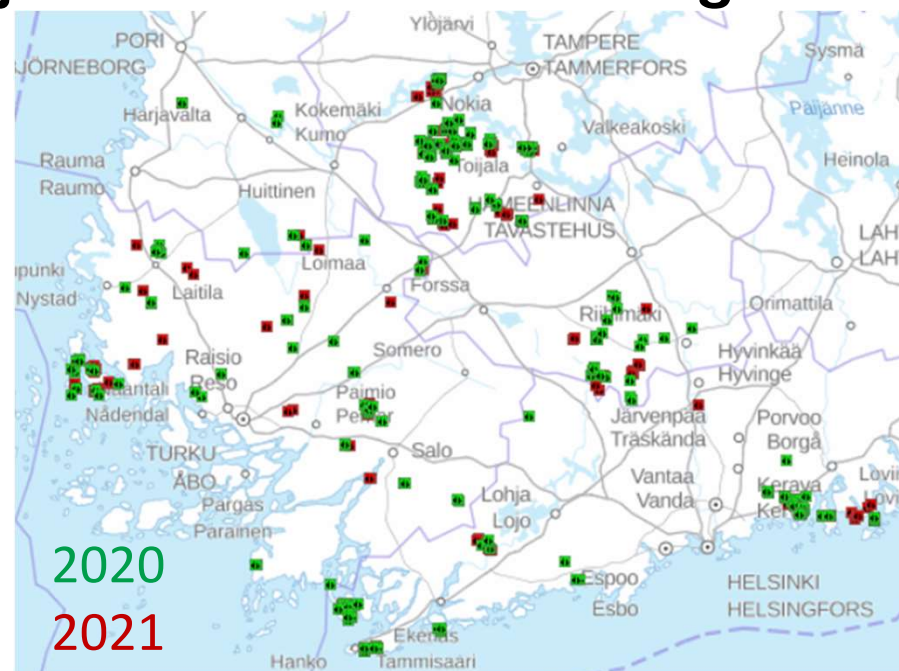
Osuus maanomistajista, jotka arvioivat valkohäntäpeurakannan liian suureksi

Valkohäntäpeuran aiheuttamat maa- ja metsätalouden vahingot

Korvatut maatalousvahingot/v

2018	160 000	euroa	
2019	220 000	euroa	
2020	425 000	euroa	347 kohdetta
2021	285 000	euroa	285 kohdetta

Todelliset viljelijöille aiheutuneet vahingot huomattavasti suuremmat!

- kaikki eivät hae korvauksia, korvaustaso alhainen

Metsätalouden vahingot juuri perustetuissa havupuutaimikoissa

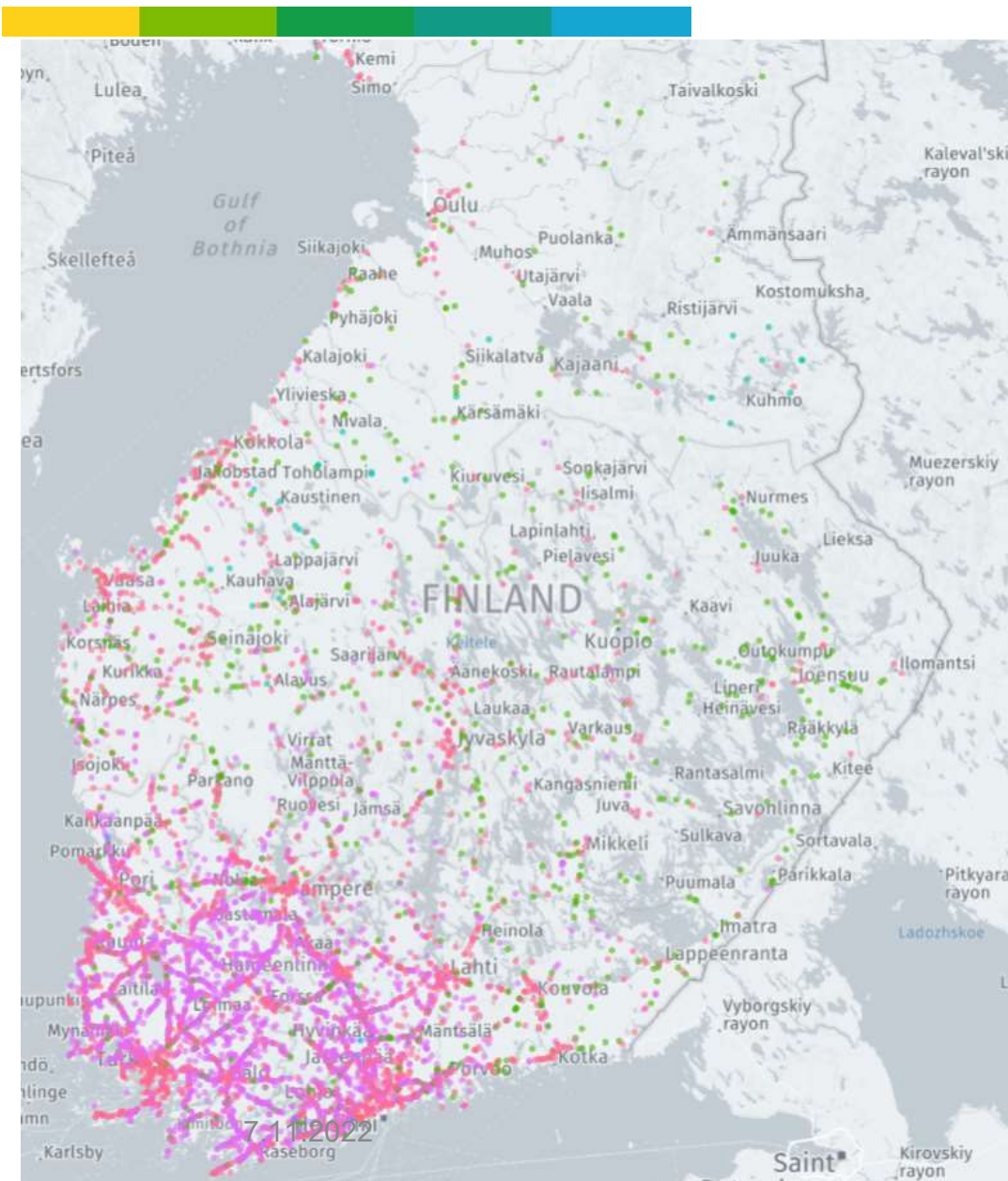

Peurakolarit

Hirvieläin- onnettomuudet 2021

- ✓ hirvi
- ✓ kuusipeura
- ✓ metsäkauris
- ✓ metsäpeura
- ✓ valkohäntäpeura

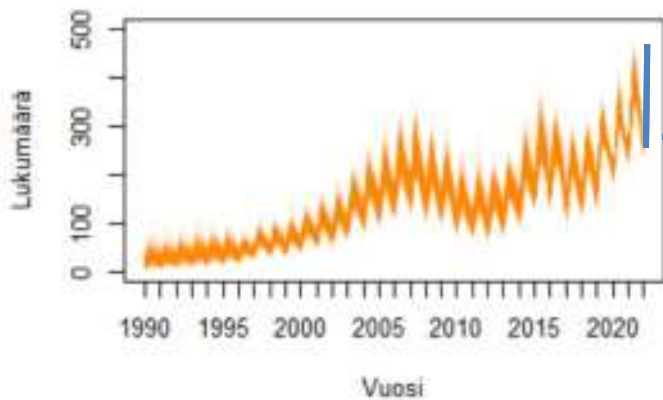

SUURPETOJEN KANNANHALLINTA KRIISIYTYMÄSSÄ

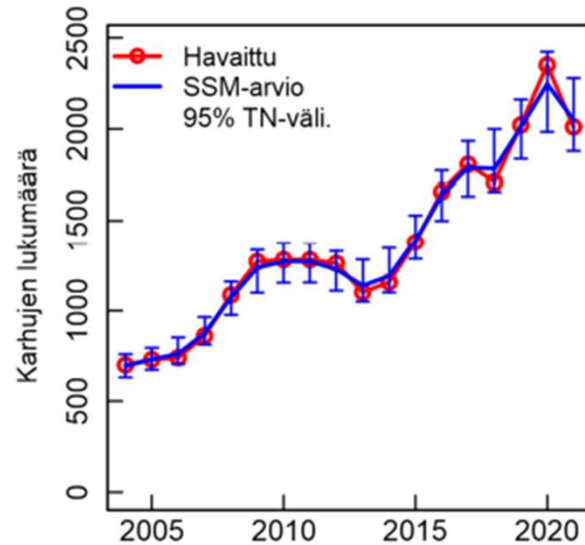
- **Suden kannanhoidollinen metsästys kaatui valituksiin ja susien ihmisarkuus vähentynyt edelleen**
  - Kotieläinten vahingot kaksinkertaistuneet tänä kesänä
  - Hirvenmetsästys koirilla vaikeutunut vuosi vuodelta
- **Yli puolet karhunkaatoluvista toimeenpanokiellossa valitusten vuoksi**
- **Ilveksen ensi talven kaatoluvat vaarassa**

Kannanhoidollinen metsästys mahdollistanut petokantojen kasvattamisen

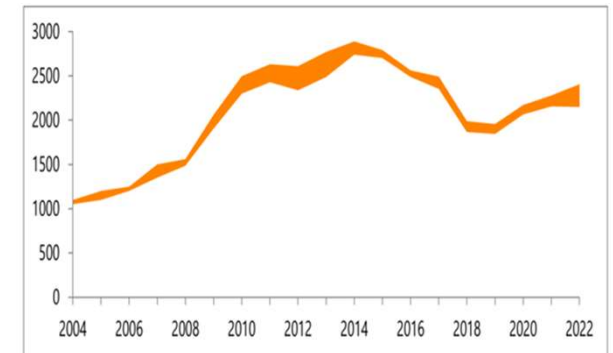
SUSI

KARHU

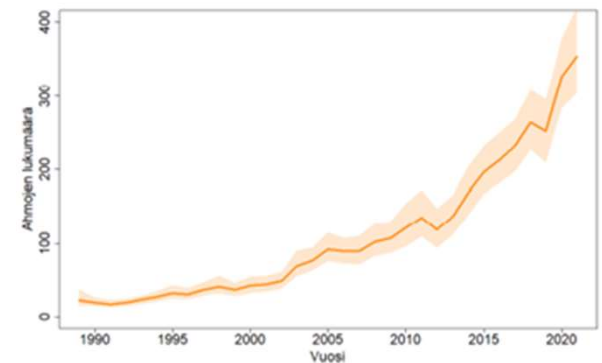

ILVES

Suurpetojen määrä
kolminkertaistunut 1990-luvulta

AHMA

SUSIKANTA

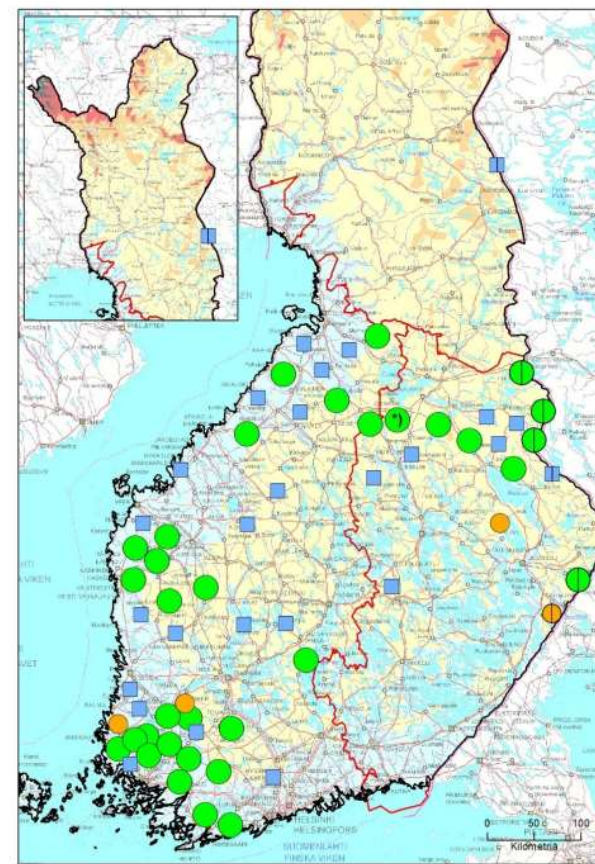
Maaliskuu 2022

37 laumaa (34-41)

23 susiparia (19-27)

290 (275–315)

Oli yllättävää, ettei susikanta olisi juurikaan kasvanut edellisvuoteen verrattuna

Kuva 6. Susilaumat sekä kahden suden asuttamat reviirit maaliskuussa 2022. Vihreät ympyräsymbolit viittaavat laumareviireihin ja pienemmät siniset neliöt kahden suden asuttamiin reviireihin. Lisäksi rajareviirit on merkitty symbolin halki kulkevalla pystyviivalla. Oranssilla värillä on merkitty reviirit, joiden tila on epäselvä (ks. Luku 7, "Saatteeksi" sivu 27). *) Reviirillä kaksi pentuetta, joissa oli saman uroksen mutta eri naaraiden jälkeläisiä. Lähde: Luonnonvarakeskus.

MTK, Suomen Metsästäjäliitto, koirajärjestöt

Kansalaisaloite syksyllä 2020

Suden kannanhoidollinen metsästys on aloitettava pikaisesti

Vajaassa viikossa 50 000 allekirjoituksen raja täyttyi syyskuussa 2020!

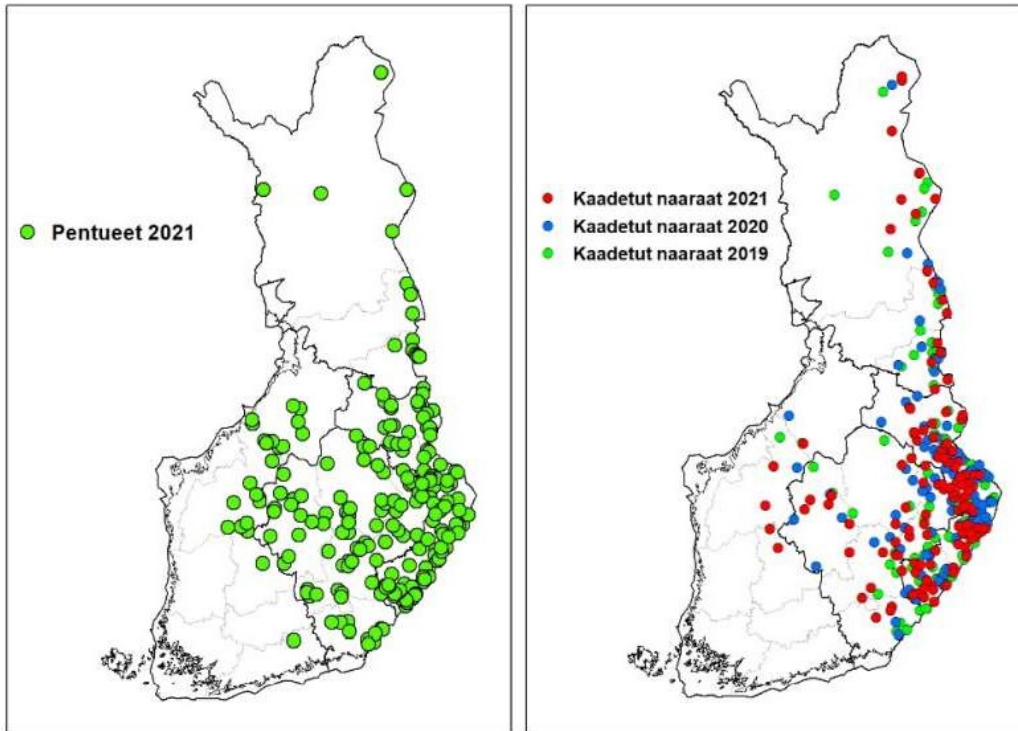
Maa- ja metsätalousvaliokunta 20.9.2022:

1. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto vaikuttaa Euroopan unioniin siten, että susi siirretään koko Suomen osalta luontodirektiivin liitteestä IV liitteeseen V.
2. Eduskunta edellyttää, että suotuisan suojelutason viitearvo ei voi perustua pelkästään genetiikkaan, vaan kokonaiskestävyyden kannalta on otettava huomioon turvallisuus, sosiaaliset ja taloudelliset seikat sekä koiran avulla tapahtuvan metsästyksen kulttuurin säilyminen

jatkuu...

KARHU

Kanta-arvio 2022:

Maaliskuu 2022 2 250–2 400 - 16 %

Maaliskuu 2021 2 670-2800 yksilöä + 12 %

Kaatolupien määrät:

2022 159, vähennystä 197(!)

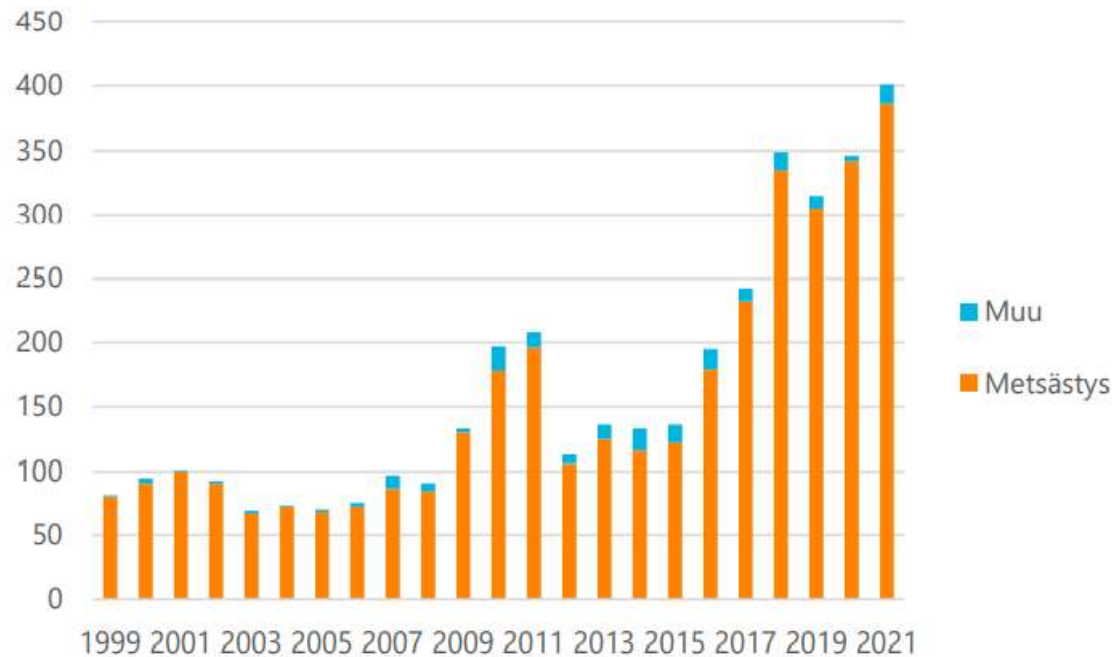
(asetus olisi mahdollistanut 276)

(lisäksi ph-alueen kiintiö 70)

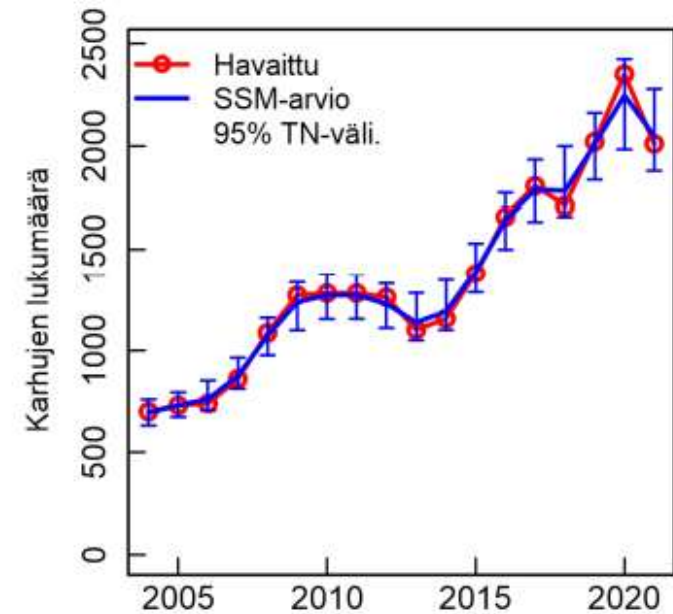
2021 457, lisäystä 73 vrt. edell. vuosi

Kuva 3. Karhupentueet vuonna 2021 (vasemmalla) ja syksyn 2019–2021 metsästyksen yhteydessä ammutut sukukypsät aikuiset naaraat (oikealla). Yli 80 kg:n painoinen naaras on arvioitu sukukypsäksi. Lähde: Luonnonvarakeskus.

KARHUSAALIIS

Karhukanta poronhoitoalueen ulkopuolella

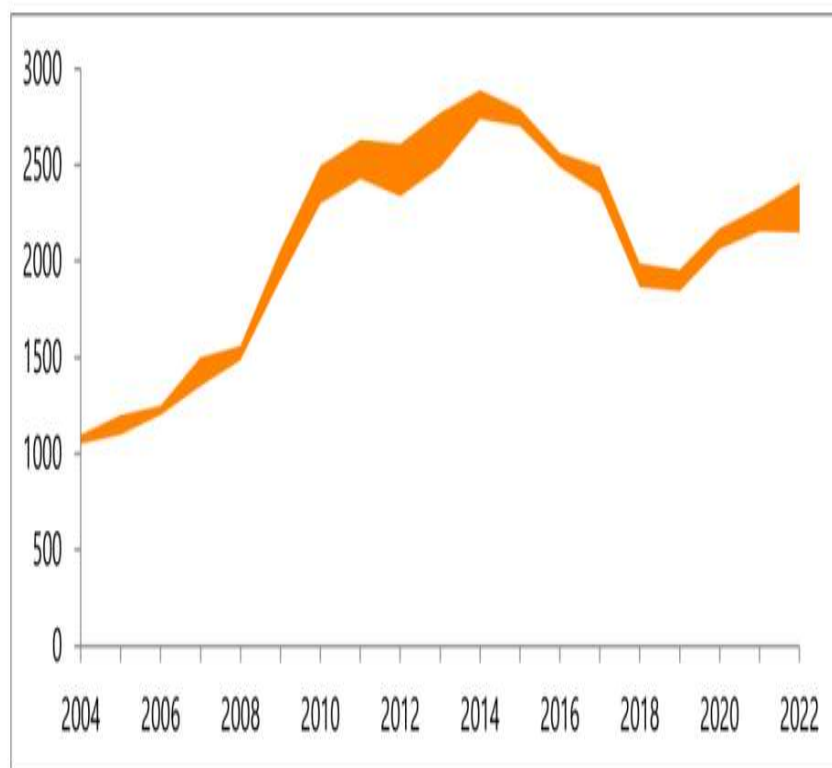

Lisäksi poronhoitoalueella
250-300 karhua

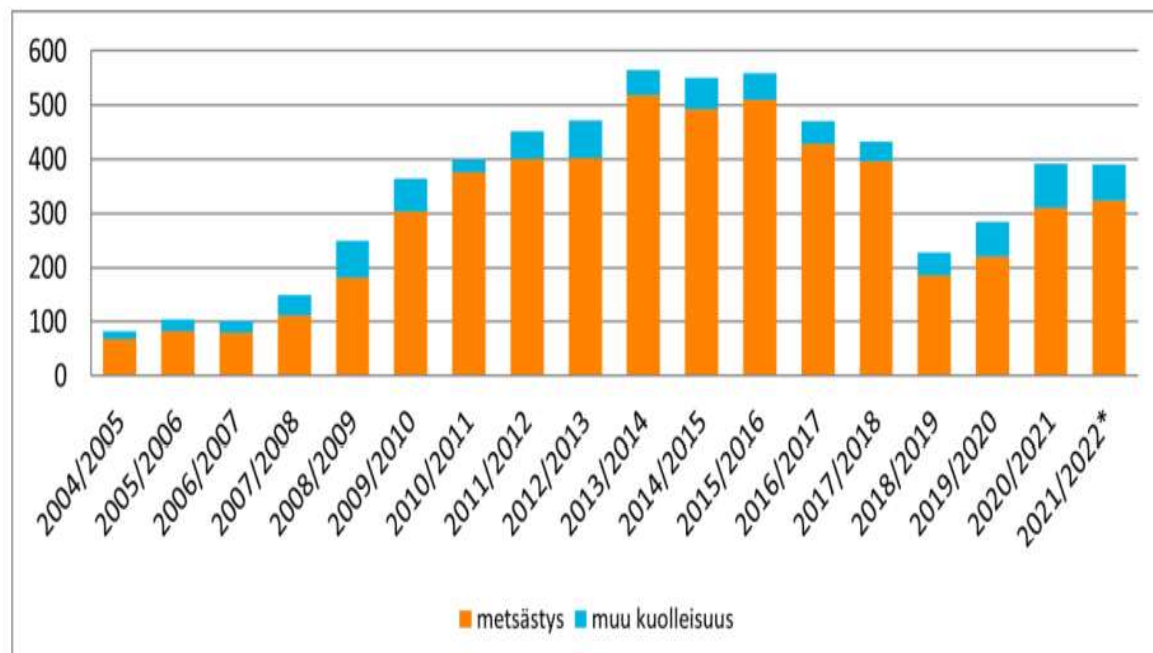

Ilveskannan kehitys

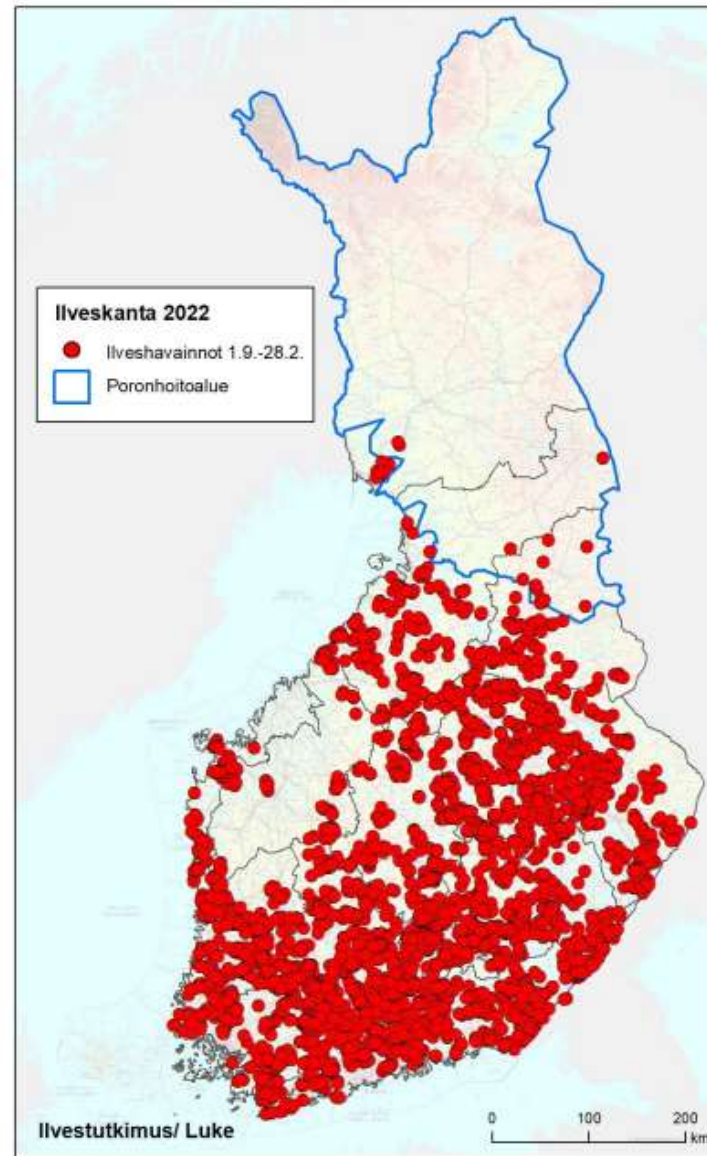
(vuotta vanhemmat yksilöt ennen metsästyskautta)

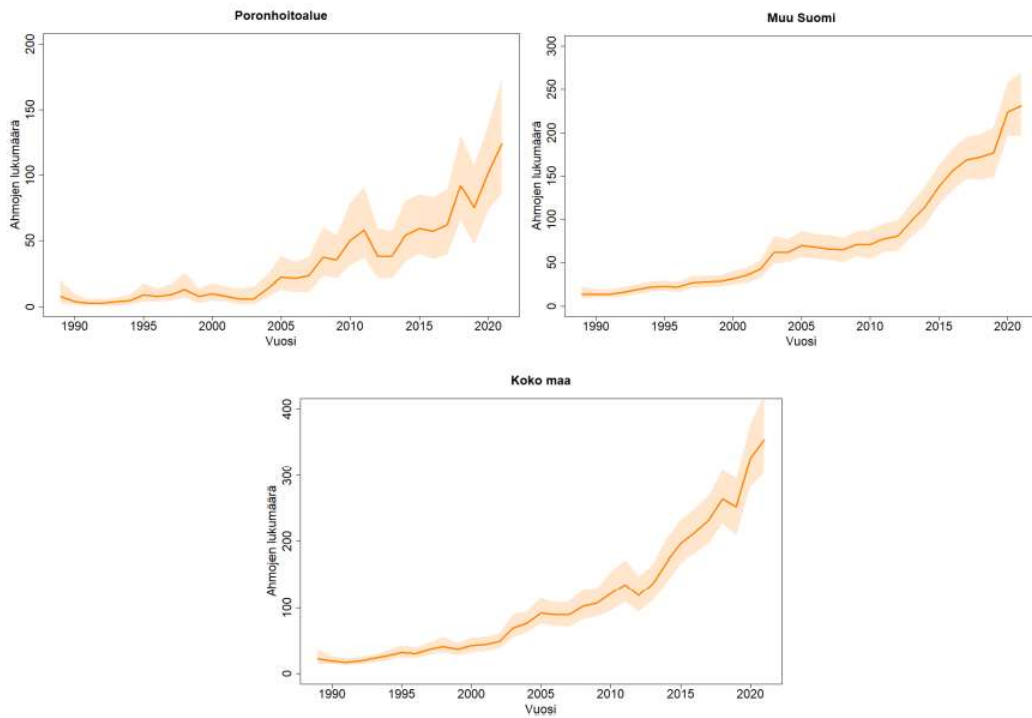
Metsästys ja muu kuolleisuus

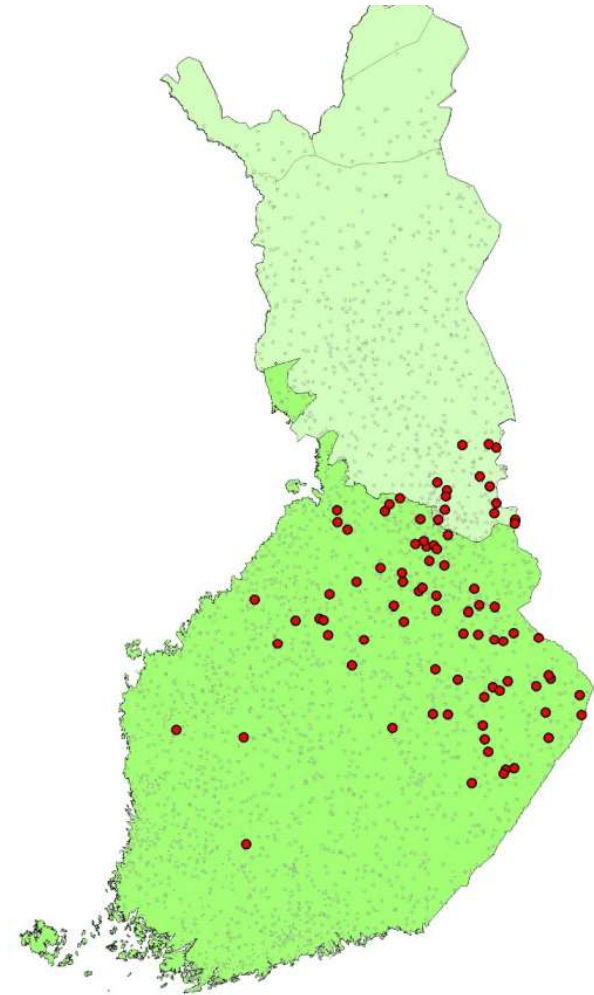
Ilvespentueet 2021-22

AHMA

Kuva 1. Ahmojen todennäköisin yksilömäärä ja 95 %:n todennäköisyysvälit riistakolmioaineistossa vuosina 1989–2021. Todennäköinen yksilömäärä laskettuna poronhoitoalueelle ja muulle Suomelle sekä yhdistettynä koko Suomen alueelle.

Ahman jälkihavainnot
riistakolmiolaskennassa 2021

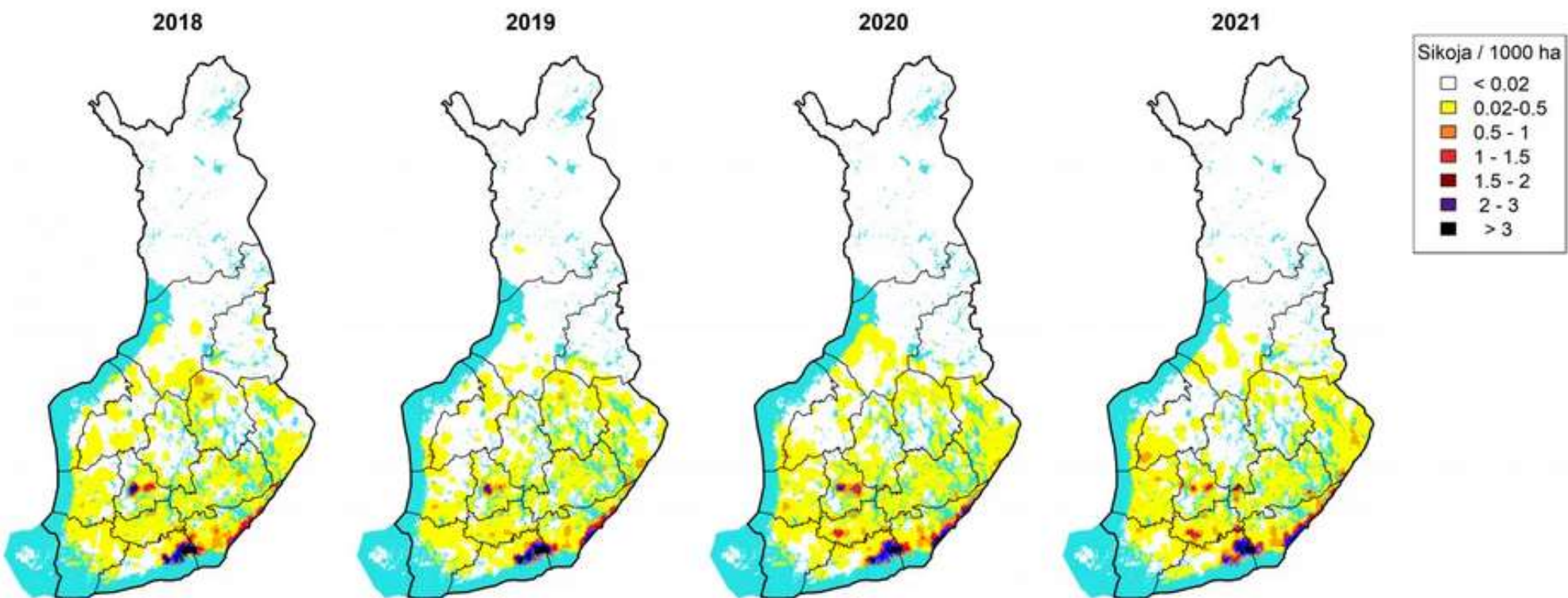
Yhteensä 390-400 ahmaa

Villisian kannankehitys

Jäävän kannan arvio

Villisian levinneisyys

Villisian levinneisyys ja runsaus hirvenmetsästäjien arvioihin perustuen vuodesta 2018 lähtien.

Kiitos!

Timo Leskinen
timo.leskinen@mtk.fi
0400754235

7.11.2022

30

